

Jon Fosse

Vaim

Traducció del nynorsk de Meritxell Salvany

Galàxia Gutenberg

JON FOSSE

Vaim

Traducció de
Meritxell Salvany

Galàxia Gutenberg

Aquesta traducció ha rebut un ajut de NORLA

Títol de l'edició original: *Vaim*

Traducció del nynorsk: Meritxell Salvany Balada

Publicat per
Galaxia Gutenberg, S.L.
Av. Diagonal, 361, 2n 1a
08037-Barcelona
info@galaxiagutenberg.com
www.galaxiagutenberg.com

Primera edició: octubre de 2025

© Det Norske Samlaget, 2025
Publicada segons acord amb Winje Agency i Casanovas & Lynch Literary Agency
© de la traducció: Meritxell Salvany Balada, 2025
© Galaxia Gutenberg, S.L., 2025

Preimpresió: Maria Garcia
Impressió i enquadernació: Romanyà-Valls
Plaça Verdaguer núm. 1, (08786), Capellades
Dipòsit legal: B 11006-2025
ISBN: 979-13-87605-20-9

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra només es pot realitzar amb l'autorització dels
seus titulars, a banda de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO
(Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar
fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

Així doncs, ja hi érem, he dit, ho he dit i m'he passat una mà per la barba, aquesta barba que griseja, que de jove ja no en tenia gran cosa, jo, però tampoc no era vell, començava a fer-me vell, podríem dir, sí, suposo que sí, que començava a fer-me vell, i ara aquests viatges a Bjørgvin aviat s'acabarien, i és que quin sentiment tenia, anar-hi, atracar a Bryggja, l'històric moll de la ciutat, i no aprofitar el temps per a res més que no fos seure a les tavernes i als cafès, preferiblement al Fuglen, com solien anomenar el local, però també al Mathallen, al Siste Båten, i al Kaffistova?, a part de passar una estona en aquests locals o de quedar-me a la cabina, no hi havia mai res a fer, bé, el primer, o els primers dies, sí, anar a comprar això i allò altre, per exemple, coses que trobava que em podien caldre i que sempre m'apuntava en un full que tenia damunt la taula del menjador de casa perquè a l'Adrogueria de Vaim potser no les trobaria, coses diferents, sí, però tampoc gaires, que de mica en mica havia acumulat

gairebé de tot i n'era conscient, però una agulla de cosir i fil negre per cosir-me algun botó que se m'havia afluixat, aquest any me'ls havia de comprar, però aviat em vaig adonar que comprar una trista agulla de cosir i un trist rodet de fil negre a Bjørgvin, la segona ciutat més gran de Noruega, era força més difícil del que un es podia arribar a imaginar, la veritat, tan difícil que costava de creure, que qualsevol hauria pogut pensar que als comerciants de la zona i a les cambres que venien diferents articles als vaixells de passatgers tant els feia, si venien o no la misèria que eren una agulla de cosir i un rodet de fil, que havia anat d'una botiga de gèneres de punt a l'altra, a totes, havia anat, i no els havia trobat enlloc, que no, deien, no en tenim, no, i no es podia dir que no hi hagués una certa dosi de burla tant a la resposta com a la cara de qui contestava, i si preguntava on podia comprar aquestes dues coses, deien que no ho sabien, no, i potser després afegien que a la seva botiga no venien ni fil ni agulles, que només tenien roba ja confeccionada, i que si volia i m'ho podia permetre, potser em podria comprar roba nova, i llavors, i no sense intenció, una o més persones insinuaven que potser m'aniria bé, però a mi no em calia roba nova, no, que m'apanyava prou bé amb la que tenia, i no es podia dir que anés pel món com un pelacanyes, jo, per molt que hi hagi qui pensi que sí, però en aquestes botigues de gèneres de punt tenien

roba a cabassos per vendre, i aquesta era l'única raó de ser de les seves insinuacions i alhora el motiu pel qual es negaven a vendre agulles i fil de cosir, però, per fi, en una de les botigues, vaig trobar un home que feinejava mig encorbat amb pantalons i americana i, ai, sí, potser una corbata rosa que em va explicar que, si volia comprar fil i agulles, hauria d'anar a veure un sastre, i quan em vaig atrevir a preguntar-li on en podia trobar un, ell, que tant podia ser un dependent com l'encarregat de la botiga, ves a saber, va riure de gust i em va dir que no ho sabia, i tot seguit em va explicar que hi havia hagut una sastreria a Skostredet, però que d'allò feia molt de temps, que abans sí que n'hi havia hagut, de sastres, a Bjørgvin, i en altres localitats costaneres del voltant, també, al llarg de la costa de Strilelandet, doncs, va dir, i just llavors una dona va sortir per una porta que hi havia darrere el taulell on feinejava l'home amb la corbata rosa i el vestit, se li va acostar i li va preguntar amb una engruna d'irritació si ja m'atenia, i l'home de la corbata rosa i el vestit va contestar que sí, que i tant, i llavors jo vaig tornar a deixar caure que el que buscava eren una agulla de cosir i un rodet de fil negre, i ella em va preguntar si els volia per cosir-me algun botó i jo vaig contestar que sí, que això mateix, i aleshores ella em va dir que sí que en devia tenir, i va desaparèixer per la porta per on acabava de sortir i l'home de la corbata rosa va dir que déu-n'hi-

do, del munt de coses que encara no sabia del funcionament de la botiga, i quan li vaig preguntar si és que no feia gaire que hi treballava, em va dir que de fet hi havia treballat tota la vida, gairebé d'ençà que era un marrec, que la dona que m'havia anat a buscar el fil i l'agulla era la seva mare, i que, després de la mort prematura del pare, havia estat ella, la mare, qui s'havia fet càrrec del negoci, així mateix, m'ho va dir, i que l'únic que havia fet ell a la vida era fer de noi dels encàrrecs de la mare, em va dir també, i que ella, i allò ell m'ho podia assegurar, era capaç de vendre qualsevol cosa, i tant, que fins i tot, si hagués calgut, s'hauria venut la mare, l'àvia d'ell, doncs, i que allò era el que se solia dir de tots els bons comerciants de Bjørgvin, va afegir, i que ara la seva mare probablement havia anat al pis de dalt, que era on vivien ells dos, a buscar una agulla i un rodet de fil al seu cosidor, que no era la primera vegada que ho feia, no, això d'agafar alguna cosa de les que tenien per casa i vendre-la, que tota la roba que hi havia a l'armari del pare en morir se l'havia tret de sobre així, que havia trigat, però que de mica en mica ho havia anat venent tot, així que, probablement, al final, jo sortiria d'allà amb l'agulla i el rodet de fil que em calien, va dir el fill, i ens vam estar allà una estoneta més sense dir-nos gran cosa i aviat la porta de darrere el taulell es va obrir altre cop i va aparèixer ella i em va ensenyar el rodet de fil negre que m'havia trobat, i llavors

vaig veure l'agulla, també, que l'havia clavat al rodet, i au, aquí té fill i agulla, em va dir la dona que era vídua, mare i mestressa d'una botiga de gèneres de punt de Bjørgvin, i que ja ho veu, doncs, que aquí tenim i venem pràcticament de tot, va afegir, potser amb una engruna d'orgull, i llavors el fill amb la corbata rosa i el vestit, que encara feinejava mig encorbat, es va redreçar i no era cap jovenet, no, que més aviat tenia l'aire de qui s'havia quedat per vestir sants, vaja, però qui era, jo, per pensar una cosa així?, jo, que també estava més sol que la una, com ell, si fa no fa, i que devia ser força més gran que ell?, però en mi no hi havia res de femení, no res, i, en canvi, feia l'efecte que ell podia haver estat tant un home com una dona, ves a saber, i potser per aquesta raó a mi m'havia vingut al cap això de vestir sants, no ho sé, i després hi havia la mare, que es captenia més aviat com un home i tenia tot l'aspecte d'un home, també, i que era allà dreta i m'ensenyava el rodet que tenia a la mà amb l'agulla clavada al damunt i em mirava

Dues-centes cinquanta corones, si us plau, em va dir llavors ella

i jo gairebé vaig fer un bot, dues-centes cinquanta corones per un rodet de fil negre i una agulla de cosir, tu, i no era cap novetat, no, que els comerciants de Bjørgvin en sabien un munt, de treure faves de l'olla, però el que em demanava era massa fins i tot a Bjørgvin, que el fil i l'agulla em costarien

un ull de la cara, ai sí, un ull de la cara, suposo que aquella era l'expressió més adequada, i és que amb els diners que me'n demanaven em podria haver comprat una peça de roba nova de trinca, o unes quantes, fins i tot, i no només això, sinó que per aquell preu també em podria haver estalviat la molèstia de cosir-me els botons jo mateix, que sempre era una llauna, que només el fet d'enfilat l'agulla ja volia un munt de temps, que la meua vista era la que era, i no es podia dir que les ulleres m'ajudessin gaire a veure bé l'ull de l'agulla

Dues-centes cinquanta corones, doncs, va tornar a dir la dona, amb un aire de fatxenda des de darrere el taulell

És el que val, va afegir